

Forfatter: Biehl, Charlotta Dorothea

Titel: Udrag fra Mit ubetydelige Levnets Løb

Citation: Biehl, Charlotta Dorothea: "Mit ubetydelige Levnets Løb", i Biehl, Charlotta Dorothea: *Mit ubetydelige Levnets Løb*, udg. af Marianne Alenius, Museum Tusulanum, 1986, s. 48. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-biehl01-shoot-idm139639967518720/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Mit ubetydelige Levnets Løb

denne datoangivelse fremgår dog, at i det mindste den sidste del af brevet, er skrevet et ikke nærmere defineret stykke tid senere. Store dele af fortællingen kan tænkes at være udarbejdet tidligere i Biehls liv, men *mest sandsynligt er den endelige redaktion og renskrivningen af manuskriptet foretaget i vinteren og foråret 1786-1787*. Havde det hele ligget færdigt d. 29. juli 1786, kunne hun jo have foræret det til hans 25-års fødselsdag i st.f. hans 26-års fødselsdag. Det var dog en halvbrund fødselsdag.

c. 47 sider, paginerede fra s. 2 til s. 47. Disse sider rummer prosadelen af selvbiografien og er hovedsagelig skrevet i gotisk skrift. Efter samtidens skik anvender Biehl latinske bogstaver i egennavne og i fremmedord. Disse ord er fremhævet i udgaven.

Biehl er ikke helt konsekvent i sin skift mellem latinske og gotiske bogstaver, hvilket kan forklares på forskellige måder. Muligvis er hun ved renskriften engang imellem ved en fejltagelse kommet til at skrive et fremmedord ned i gotisk skrift, som jo er den skrift, hun har brugt til langt den overvejende del af teksten. Skriften er løbet hende i pennen, og hun har ikke nænnet at foretage en kosmetisk rettelse i et i øvrigt korrekt stavet ord, hvor det ikke var nødvendigt for forståelsen. Muligvis har vurderingen af, hvad der var fremmedord, været en anden på Biehls tid eller efter Biehls fornemmelse, end den er idag. Biehl var særdeles sprogbekvidst, hvad der ikke kan undre nogen. Som aktiv oversætter og som forfatter måtte hun dagligt forholde sig til problemer indenfor stavning og formulering. At hun gjorde det og selv var sig sin styrke på dette område bevidst, viser sig både indenfor *Mit ubetydelige Levnets Løbs* rammer, f.eks. i historien om hendes oversættelse af »Lovtalen over Sully« (M.U.L. 27,15), og i en ellers temmelig besynderlig komedie som *Haarkløveren*, der ikke mindst kan læses som en polemik imod en for kraftig sprogrenselse, som gav adgang

til nydannelser og oversættelseslån, der virkede kunstige på Biehl. Det er imidlertid også bekræftet udefra, at hun var kendt i universitetskredse for sit smukke danske sprog, f.eks. af den italienske hofsekretær Isidoro Bianchi, som omtaler hende meget smukt i sine kulturelle rejsebrev om Danmark, jfr. M.U.L. s. 40,23 med note.

Om hendes sprog var traditionelt eller mildt moderniserende, skal ikke afgøres her, men hendes betydning for formningen af modersmålet i en tid, som sprogligt set var en brydningstid, er tilstrækkeligt dokumenteret først og fremmest ved de mange bøger hun fik trykt, og af den grund er det her skønt hensigtsmæssigt bl.a. af hensyn til modersmålsforskningen at gengive hendes tekst efter originalmanuskriptet uden moderniseringer af nogen art og også at gengive hendes brug af gotiske og latinske bogstaver. Så meget desto vigtigere er det derfor, samtidig at understrege, at æstetiske hensyn netop i dette formelt set private brev, som altså ikke kan sammenlignes med et eventuelt trykmanuskript eller en færdigtrykt bog, synes at have vejet tungt for hende. Man må derfor skønne i hvert tilfælde af afvigelse fra hendes normalpraksis, som den fremgår i de trykte bøger, om der er grundlag for at anvende det som eksempel i modersmålsdiskussioner eller ej.

Hvad der her er sagt om Biehls anvendelse af skrift, gælder tilsvarende om hendes ortografi. Her er materialet dog ofte tilstrækkelig stort til, at man kan fornemme, hvad der er overgangsfænomener, da en række hyppigt forekommende ord eller lyde kan ses snart stavet på en måde, snart på en anden. Et ord, som af samme forfatter indenfor samme skrift staves forskelligt, er sandsynligvis et ord i en udviklingsfase.

I brugen af store og små begyndelsesbogstaver følger Biehl generelt samtidens regel om at substantiver og egennavne skrives med stort, mens de øvrige ordklasser skrives med lille begyndelses-